Príloha č. 5a výzvy

Ustanovenia k oprávnenosti výdavkov

v znení aktualizácie č. 5

1. Finančné a percentuálne limity pre vybrané typy výdavkov

a) Nehnuteľnosti

Oprávnený výdavok	Finančný / percentuálny limit	Poznámka
Nákup pozemkov vrátane nákladov na zriadenie vecných bremien k pozemkom a nájom pozemkov v prospech tretej osoby a náhrada za výkup pozemkov	**max. 10 %** celkových oprávnených výdavkov projektu **max. 15 %** celkových oprávnených výdavkov projektu v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy **max. do výšky ceny zistenej znaleckým posudkom**[1]	Použitý postup je v súlade s Príručkou k oprávnenosti výdavkov[2].
Nákup stavieb	**max. do výšky ceny zistenej znaleckým posudkom**[3]	

b) Rezerva na nepredvídané výdavky[4]

Oprávnený výdavok	Percentuálny limit	Poznámka
Dodatočné výdavky na stavebné práce	**max. 2,5 %** celkových oprávnených výdavkov projektu na stavebné práce (bez započítanej rezervy)	Použitý postup musí byť v súlade so smernicou EP a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní. Limit dodatočných výdavkov sa vzťahuje k zmluvnej cene jednej zmluvy s dodávateľom stavebných prác/ poskytovateľom služieb.
Dodatočné výdavky na poskytnutie služieb stavebného dozoru	**max. 2,5 %** celkových oprávnených výdavkov projektu na poskytnutie služieb stavebného dozoru (bez započítanej rezervy)	

V prípade, že žiadateľ/prijímateľ bude využívať nadobudnutý hmotný a nehmotný majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity/činnosti nesúvisiace s realizáciou projektu, **oprávnené** na financovanie z P SK a ŠR **sú len pomerné výdavky** na obstaranie tohto majetku[5].

[1] Znalecký posudok nesmie byť starší ako 6 mesiacov ku dňu predloženia ŽoNFP.
[2] https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-cko/
[3] Znalecký posudok nesmie byť starší ako 6 mesiacov ku dňu predloženia ŽoNFP.
[4] Pravidlá oprávnenosti dodatočných výdavkov sú uvedené v prílohe č.5 Príručky k oprávnenosti výdavkov.
[5] Bližšie informácie sú uvedené v Príručke k oprávnenosti výdavkov

c) Vyvolané investície

Vyvolaná investícia je obstaranie majetku alebo služby, pričom tento majetok alebo službu účtovná jednotka nebude používať, ale náklady na obstaranie jej vznikli buď podľa osobitného predpisu, alebo zo zmluvy v súvislosti s obstaraním dlhodobého majetku.

Oprávnenosť výdavkov vynaložených na vyvolané investície **posudzuje poskytovateľ individuálne**. Minimálne predpoklady pre oprávnenosť výdavkov na vyvolané investície predstavuje splnenie časovej oprávnenosti výdavkov, preukázanie priameho vzťahu k projektu a nevyhnutnosť vyvolaných investícií pre realizáciu projektu.

V prípade, že žiadateľ/prijímateľ bude využívať nadobudnutý hmotný a nehmotný majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity/činnosti nesúvisiace s realizáciou projektu, **oprávnené** na financovanie z P SK a ŠR **sú len pomerné výdavky** na obstaranie tohto majetku[6].

d) Mzdové výdavky

Mzdové výdavky na odborný, technický a pedagogický personál v rozsahu, v ktorom sa priamo podieľajú výlučne na projekte. Oprávneným výdavkom v oblasti mzdových výdavkov je celková cena práce podľa zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej len „zákon č. 311/2001 Z. z.“) a/alebo odmena za práce vykonávané mimo pracovného pomeru podľa zákona č. 311/2001 Z. z. (vrátane odvodov zamestnávateľa). Za oprávnené výdavky sú považované všetky náhrady mzdy a iné náhrady/ príspevky , ktoré je zamestnávateľ povinný poskytnúť zamestnancovi podľa platnej legislatívy[7], resp. z kolektívnej zmluvy a za podmienky, že zamestnávateľ nemá nárok na ich úhradu od príslušných orgánov. Výdavky na doplnkové dôchodkové poistenie sú oprávneným výdavkom v prípade, ak je to dohodnuté v kolektívnej, resp. pracovnej zmluve. Hodnota osobných výdavkov nesmie presiahnuť hodnotu obvyklú v danom odbore, čase a mieste a musí byť primeraná úlohám a zodpovednostiam osôb zapojených do realizácie projektu. Výška miezd, resp. odmien na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru pre jednotlivé pracovné pozície je v súlade s predchádzajúcou mzdovou politikou zamestnávateľa pri odmeňovaní rovnakých alebo podobných pracovných pozícií. Nie je možné akceptovať navýšenie mzdy resp. odmeny za vykonanú prácu iba z dôvodu zapojenia zamestnanca do projektu. Limitom je mzdová politika zamestnávateľa pri odmeňovaní rovnakých alebo podobných pracovných pozícií a ak relevantné aj so zohľadnením predpokladanej valorizácie.

Oprávneným výdavkom je indexácia miezd na jednotlivé roky implementácie projektu, ktorú je možné nastaviť z ohľadom na prognózy MF SR o vývoji nominálnych miezd dostupné na Makroekonomické prognózy | Ministerstvo financií Slovenskej republiky (mfsr.sk) (posledná dostupná prognóza v čase podania žiadosti o NFP).

Hospodárnosť výdavkov bude RO overovať v rámci administratívnej finančnej kontroly ŽoP, alebo finančnej kontroly na mieste. V prípade, ak v rámci žiadateľa existuje pracovník/pracovníci vykonávajúci rovnakú alebo obdobnú pracovnú činnosť, žiadateľ preukazuje hospodárnosť predmetného výdavku aj prostredníctvom individuálneho pomocného nástroja, ktorým je jeho predchádzajúca mzdová politika mimo projektu. To znamená, že výšku predmetného výdavku (výšku celkovej ceny práce - bez prémií/odmien a k ním prislúchajúcej výške odvodov, resp. výšku odmeny za práce vykonané mimo pracovného pomeru - vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) žiadateľ stanoví na úrovni priemernej celkovej ceny práce (bez prémií/odmien a k ním prislúchajúcej výške odvodov), resp. na úrovni priemernej odmeny za práce vykonávané mimo pracovného pomeru (vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) pracovníka/pracovníkov vykonávajúceho/vykonávajúcich rovnakú alebo obdobnú pracovnú činnosť žiadateľa nepretržite za posledných šesť mesiacov predchádzajúcich mesiacu, v ktorom žiadateľ predloží žiadosti o NFP poskytovateľovi.

e) Rezerva na nepredvídané výdavky

Rezerva na nepredvídané výdavky je osobitným typom priamych výdavkov, ktorá slúži ako rezerva na prípadné zvýšenia cien stavebných prác a služieb do konca realizácie projektu k uvedeným reálnym (aktuálnym) jednotkovým cenám v ŽoNFP, prípadne na iné nepredpokladané zmeny, ktoré môžu vzniknúť počas realizácie projektu. Uplatnenie rezervy

[6] Bližšie informácie sú uvedené v Príručke k oprávnenosti výdavkov.

[7] Relevantné zložky mzdy (povinné odvody za zamestnávateľa ako aj povinné sociálne náklady) vrátane pohyblivých zložiek (napr. osobné príplatky)

na nepredvídané výdavky je možné len v prípade, ak je takáto rezerva uvedená v ŽoNFP. Uplatnenie rezervy sa realizuje prostredníctvom konkrétnej skupiny oprávnených výdavkov, na ktoré má byť rezerva použitá a ktorá musí spĺňať všeobecné podmienky oprávnenosti podľa kapitoly 2 Príručky k oprávnenosti výdavkov a pravidlá oprávnenosti pre nepredvídané výdavky.

Limity pre rezervu na nepredvídané výdavky sú uvedené v rámci prílohy výzvy.

Dodatočné (nepredvídané) výdavky sú výdavky, ktoré **neboli predmetom súťaže verejného obstarávania a ani neboli zahrnuté do pôvodnej zmluvy so zhotoviteľom/dodávateľom** (v prípade prác sa okrem doplnenia nových položiek do pôvodnej zmluvy za dodatočný výdavok považuje aj navýšenie množstva pôvodnej položky). **RO neodporúča, aby rezerva** na nepredvídané výdavky **bola súčasťou zmluvy s úspešným uchádzačom.** V prípade, ak rezerva na nepredvídané výdavky je súčasťou zmluvy s úspešným uchádzačom, táto rezerva musí byť uvedená v rozpočte projektu v skupine výdavkov 930 Rezerva na nepredvídané výdavky.

Ustanovenia platia v princípe rovnako pre stavebné práce a služby stavebného dozoru resp. pre iné typy zmlúv. V prípade všetkých dodatočných výdavkov je potrebné dokladovať hospodárnosť vynaložených výdavkov t.j. podrobný popis ako bol stanovený rozsah a cena dodatočných prác.

Dodatočné výdavky sú výdavky prijímateľa, ktoré vynaložil za dodatočné stavebné práce/služby a ktoré predkladá v rámci ŽoP.

V súvislosti s dodatočnými výdavkami sú oprávnenými dodatočnými výdavkami:

a) **Dodatočné výdavky za stavebné práce (tzv. naviac práce)** – stavebné práce, ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve o dielo, (napr. v projektovej dokumentácii resp. vo výkaze výmer v prípade FIDIC Red Book), pričom priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na realizáciu projektu (napr. rezerva pre prípad navýšenia zmluvnej ceny z dôvodu vykonania dodatočného archeologického prieskumu).

b) **Dodatočné výdavky za výkon činnosti stavebného dozoru** – činnosti stavebného dozoru, ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve na výkon činnosti stavebného dozoru, pričom priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich poskytnutie je nevyhnutné na realizáciu projektu (napr. rezerva pre prípad navýšenia zmluvnej ceny z dôvodu predĺženia lehoty výstavby);

Prijímateľ je v prípade dodatočných výdavkov povinný postupovať v súlade so zákonom 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (t. j. najmä v súlade s § 98 – priame rokovacie konanie) a dodržiavať postupy uvedené v tejto príručke.

Zároveň je prijímateľ povinný postupovať najmä v súlade s:

- ustanoveniami Zmluvy o poskytnutí NFP vrátane jej príloh;
- ustanoveniami Zmluvy o dielo uzatvorenej so zhotoviteľom;
- všeobecnými kritériami oprávnenosti definovanými v Príručke k oprávnenosti výdavkov;
- postupmi a pravidlami stanovenými v riadiacich dokumentoch RO;

Ak v súvislosti s implementáciou projektu dôjde k dodatočným výdavkom, ktoré si prijímateľ nárokuje z PSK, prijímateľ je povinný predložiť RO všetky dokumenty a doklady, ktoré súvisia s týmito zmenami, a to najneskôr pri predložení prvej žiadosti o platbu týkajúcej sa týchto dodatočných výdavkov. RO v rámci výkonu administratívnej finančnej kontroly ŽoP posudzuje oprávnenosť výdavkov, ktoré si prijímateľ nárokuje v súvislosti so zmenami (dodatočnými stavebnými prácami/službami).

RO posudzuje každý prípad dodatočného výdavku (ďalej aj ako „DV“) **individuálne** na základe konkrétnych skutočností a okolností uvedených v príslušnej dokumentácii:

- RO posudzuje oprávnenosť dodatočných výdavkov najmä z hľadiska nepredvídateľnosti[8], jeho nevyhnutnosti pre realizáciu aktivít projektu a priamej väzby na aktivity projektu, minimalizácie DV pri rešpektovaní cieľov projektu a maximalizácie pomeru medzi vstupom a výstupom projektu;

[8] Určujúci je dátum zverejnenia Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo vestníku VO

- RO pri posudzovaní oprávnenosti zmien posúdi, či DV boli vynaložené účelne a hospodárne, a či spĺňajú všetky podmienky oprávnenosti;
- schválená zmena realizácie projektu, ktorá má za následok zníženie výdavkov, neoprávňuje prijímateľa akýmkoľvek spôsobom zvyšovať iné výdavky na realizáciu daného projektu;
- výdavky, ktoré nebudú spĺňať podmienky oprávnenosti, budú považované zo strany RO ako neoprávnené na financovanie zo zdrojov EÚ a ŠR v rámci PSK;
- prijímateľovi budú preplatené iba oprávnené DV a to maximálne do výšky oprávnených výdavkov uvedených v Rozhodnutí o schválení ŽoNFP;
- v prípade akýchkoľvek pochybností je RO oprávnený vykonať finančnú kontrolu na mieste.

Ak RO schválil ŽoNFP, súčasťou ktorej bola rezerva[9] na nepredvídané výdavky (nad rámec zmluvy o dielo medzi prijímateľom a zhotoviteľom/dodávateľom), prijímateľ je v prípade čerpania výdavkov z rezervy povinný postupovať v zmysle podmienok schválených v ŽoNFP pre použitie rezervy a uvádzať túto skutočnosť v rámci ŽoP tak, aby RO mohol identifikovať čerpanie výdavkov z rezervy. Výdavky z rezervy na nepredvídateľné výdavky sú oprávnené až po schválení zmeny na strane RO.

Povinnosti a postupy prijímateľa v prípade dodatočných výdavkov týkajúcich sa stavebných prác

V prípade akýchkoľvek zmien stavebných prác je prijímateľ povinný vykonať kontrolu nevyhnutnosti a nepredvídateľnosti každej takejto zmeny, ktorá je potrebná z hľadiska posúdenia oprávnenosti týchto zmien na úrovni RO. Zároveň je prijímateľ povinný pri každej zmene (najneskôr pri predkladaní prvej ŽoP, v ktorej sú tieto naviac práce zahrnuté) predložiť RO dokumentáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti využitia rezervy. V prípade vyzvania RO je prijímateľ povinný doplniť predloženú dokumentáciu k DV, príp. predložiť ďalšiu doplňujúcu dokumentáciu potrebnú na posúdenie oprávnenosti DV.

Povinnosti a postupy prijímateľa v prípade DV týkajúcich sa služieb stavebného dozoru

V prípade akýchkoľvek zmien služieb stavebného dozoru je prijímateľ povinný predložiť RO dokumentáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti využitia rezervy. V prípade vyzvania RO je prijímateľ povinný doplniť predloženú dokumentáciu k DV, príp. predložiť ďalšiu doplňujúcu dokumentáciu potrebnú na posúdenie oprávnenosti DV.

Upozornenie: Prijímateľ je povinný v procese prípravy projektov realizovať také opatrenia, ktorými bude predchádzať predvídateľným dodatočným výdavkom.

Neoprávnené dodatočné výdavky

Všeobecne sa za neoprávnené výdavky budú považovať dodatočné práce, ktoré vznikli na základe:

a) predvídateľných skutočností v čase pred začatím procesu verejného obstarávania[10],
b) nepresností v projektovej dokumentácii alebo vo výkaze výmer, ktoré boli predvídateľné, napr.:
   - vo výkresovej časti je práca uvedená, ale chýba v rozpočte/vo výkaze výmer → vzniká nová položka,
   - nepresnosť/chyba v rozpočte/vo výkaze výmer (preklep, prepísané), napr. namiesto 1 km je uvedený 1 m → chyba 1000 %,
   - nepresnosti v množstvách jednotlivých položiek v rozpočte/vo výkaze výmer a odhadované množstvá výkazu výmer (odchýlky v množstvách),
c) dodatočné požiadavky samosprávy (mestá, obce), fyzických a právnických osôb, ktoré boli vznesené až počas realizácie stavby (nové stavby a úpravy objektov, komunikácií, chodníkov, zastrešenie lávok, predĺženie podchodov a pod.),
d) odmena za zlepšovací návrh v zmysle FIDIC,
e) položky ocenené dočasnou jednotkovou cenou/sadzbou alebo predbežnou sumou,
f) rekonštrukcie majetku prijímateľa, ktorý priamo nesúvisí s cieľmi a aktivitami projektu,
g) vedľajšie rozpočtové náklady (VRN) okrem výdavkov na zriadenia staveniska.

[9] V prípade, ak má zhotoviteľ v ZoD alebo v zmluve o poskytnutí NFP uvedenú položku „rezerva“, neznamená to, že výdavky čerpané z tejto položky sú automaticky oprávnené

[10] Určujúci je dátum zverejnenia Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo vestníku VO

2. Nepriame výdavky

Nepriame výdavky budú oprávnené len prostredníctvom paušálnej sadzby stanovenej vo výške 7 % z oprávnených priamych výdavkov).

3. Neoprávnené výdavky

Zoznam neoprávnených výdavkov je uvedený v Príručke k oprávnenosti výdavkov, ktorá tvorí prílohu č. 5 výzvy.

Do zoznamu neoprávnených výdavkov zároveň patria:

- výdavky spojené so zabezpečením bezbariérového prístupu pri rekonštrukcii, obnove alebo modernizácii už existujúcich budov väčších stredných škôl (min 275 žiakov).